

M.S.W. - II (CBCS Pattern) Semester-IV
003 - Paper-III - Human Resource Management

P. Pages : 3

Time : Three Hours

GUG/S/25/11794

Max. Marks : 80

-
- Notes : 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

1. Policies for Human Resource Management are essential for management methods and functions. Explain. **16**

OR

Discuss on process of wage Determination and compensation package.

2. Discuss on concept and principles of motivation. **16**

OR

Discuss on Maslow's theory of Need Hierarchy.

3. Comment on need and Importance of Norm Violation and organizational Discipline. **16**

OR

Discuss on process of Disciplinary Action and principles involved.

4. Explain the concept of Employer-Employee Relationship in the context of Human Resource Management. **16**

OR

Explain the concept of collective Bargaining and discuss Advantages and disadvantages of collective bargaining.

5. Write short notes on **any two**. **16**

- a) Directive counseling and non-directive counseling.
- b) Nature and Importance of communication.
- c) Importance of Non-Monetary Incentives.
- d) Quality of Work Life.

*****

M.S.W. - II (CBCS Pattern) Semester-IV
003 - Paper-III - Human Resource Management

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

- सुचना :- 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहे.

1. मानव संसाधन व्यवस्थापनाचे धारेण हे व्यवस्थापन पद्धती व कार्यासाठी आवश्यक आहे' स्पष्ट करा. 16

किंवा

वेतन निश्चिती आणि नुकसान भरपाई पॅकेज प्रक्रिया ह्यावर चर्चा करा.

2. प्रेरणेची संकल्पना आणि तत्व ह्यावर चर्चा करा. 16

किंवा

मास्तो सिद्धांताच्या गरजेच्या श्रेणी वर चर्चा करा.

3. नियमांचे उल्लंघन आणि संस्थात्मक शिस्त यांच्या गरज आणि महत्वावर टिप्पणी करा. 16

किंवा

शिस्तभंग कारवाई आणि सहभागी तत्व याच्या प्रक्रियेवर चर्चा करा.

4. मानव संसाधन व्यवस्थापन संदर्भात मालक-कामगार सहसंबंधाची संकल्पना स्पष्ट करा. 16

किंवा

सामूहिक तडजोडची संकल्पना स्पष्ट करून सामूहिक तडजोडीचे फायदे व तोटे ह्यावर चर्चा करा.

5. संक्षिप्त टिपणे लिहा कोणत्याही दोन वर. 16

- अ) निर्देश समुपदेशन तथा अनिर्देश समुपदेशन.
ब) संदेशवहनाचे स्वरूप आणि महत्व.
क) अनआर्थिक प्रेरकाचे महत्व.
ड) गुणात्मक कार्य शैली.

*****

M.S.W. - II (CBCS Pattern) Semester-IV
003 - Paper-III - Human Resource Management

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

- सुचनाएँ :-
1. सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
  2. सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

1. मानव संसाधन व्यवस्थापन की नीतियाँ व्यवस्थापन पद्धत तथा कार्य के लिए जरूरी हैं। स्पष्ट कीजिए। 16

अथवा

वेतन निश्चिती तथा क्षतिपूर्ती प्रक्रियापर चर्चा कीजिए।

2. प्रेरणा की अवधारणा तथा मूल्योंपर चर्चा कीजिए। 16

अथवा

मास्लो सिद्धांत के आवश्यकता श्रेणी पर चर्चा कीजिए।

3. नियमोका उत्प्लंघन तथा संस्थात्मक अनुपालन इनकी आवश्यकता तथा महत्वपर टिप्पणी कीजिए। 16

अथवा

अनुशासन भंग कारवाही तथा सहभागी तत्व के प्रक्रियापर चर्चा कीजिए।

4. मानव-संसाधन व्यवस्थापन के संदर्भ में मालक कामगार सहसंबंध की धारणा स्पष्ट कीजिए। 16

अथवा

समूह तडजोड की धारणा स्पष्ट कर समूह तडजोड के लाभ तथा नुकसान इसपर चर्चा कीजिए।

5. टिप्पणियाँ लिखें किन्हीं दो पर। 16

- अ) निर्देश समुदेशन तथा अनिर्देश समुपदेशन।
- ब) संदेशवहन का स्वरूप तथा महत्व।
- क) अनआर्थिक प्रेरक का महत्व।
- ड) गुणात्मक कार्य शैली।

*****

